

ASUKASLÄHTÖISET KOKEILUT ARJEN KIERTOTALOUDEN JA KESTÄVIEN ELÄMÄNTAPOJEN EDISTÄJÄNÄ

Outi Manninen – Jyväskylän kaupunki

JYVÄSKYLÄ

MISTÄ CIRCWASTE KÄYTTÄJÄLÄHTÖISET KOKEILUT - OSAHANKKEESSA ON KYSE?

- Jyväskylän kaupunki toteuttaa osahankkeessa erilaisia kiertotalouden pienkokeiluja eri toimijoiden kanssa.
- Kokeilujen ideat saadaan suoraan **asukkailta, yrityksiltä ja muilta toimijoilta avoimen ideakilpailun avulla.**
- Tavoitteena on edistää erityisesti **ruohonjuuritason kiertotaloutta** ja asukkaiden kestäviä elämäntapoja
 - esimerkiksi tavaroiden ja palvelujen yhteiskäytön kautta, jätteiden lajittelua ja kierrätystä parantamalla sekä tuotteiden ja tavaroiden elinikää pidentämällä.

OSAHANKKEEN TAVOITTEET

Ehkäistä jätteen syntyä sekä lisätä materiaalien uudelleen/uusiokäyttöä lajittelua ja kierrätystä parantamalla

Kannustaa yhteiskäyttöön

Edistää asukkaiden kestäviä elämäntapoja ja ruohonjuuritason kiertotaloutta

KETTERÄSTI KEHITYSIDEASTA RATKAISUEHDOTUKSEKSI JA TESTAUKSEEN

KÄYTTÄJÄLÄHTÖISYYS,
OSALLISTAMINEN,
SITOUTTAMINEN

OPPIVA TESTAAMINEN,
TEKEMÄLLÄ OPPIMINEN

“BUSINESS AS USUAL”
AJATTELUN
HAASTAMINEN

RESURSSIVIISAUDEN JA –
TIETOISUUDEN SEKÄ
KIERTOTALOUSAJATTELUN
LEVITTÄMINEN

19 KOKEILUA 2017-2023:

Kestävämpi ateriapalvelu

Taloyhtiöiden muovinkeräys ja -lajittelu

Kestävää elämäntapaa tukevat palvelut Jyväskylässä -karttapalvelu

Laitelainaamo-sovellus Biokaasuautoilu tutuksi
Siivouspäivä 2.0

Arjen zero waste -työpajat Puutarhajäte mullaksi

Pyörät pyörimään - Kiertävä polkupyörien huoltokiertue

Lajittelu helpoksi kotitalouksissa

Urheilu- ja liikuntatapahtumien hiilijalanjälki laskuun

Eroon kertakäyttömuovista terveydenhuollossa

Yhteiskäyttöautot tutuksi Jyväskylän opiskelijoille

Työkalulainaamo taloyhtiöihin

Opiskelijatalon kierrätyskontti

Tekstiilien ja vaatteiden uusi elämä: Parsintaa, muodistamista ja uusiokäyttöä

Kestävä kaupunkikierrös - kestävä kuluttajuutta tukevat palvelut tutuksi

Arjen ilmastotekoja Jyväskylässä

Liikkuva korjauspaja

YHTEISKÄYTTÖAUTOT TUTUKSI JYVÄSKYLÄN OPIKELIJOILLE (HUHTI-KESÄKUU 2021)

Kokeilu: Tarjotaan kaupungille opiskelijoille mahdollisuus käyttää yhteiskäyttöautoa kolmen kuukauden ajan.

Tulokset:

- Autoa käytti kuukausittain noin 40 eri käyttäjää
- Kuukausikohtainen käyttöaste oli keskimäärin noin 19 %.

→ Käyttöaste on yhteiskäyttöautoilla yleensä merkittävästi parempi verrattuna yksityisautoihin, joiden käyttöaste on keskimäärin noin 5 %.

Parhaat opit:

- Yhteiskäyttöautoilu koettiin käteväksi ja helpoksi tavaksi satunnaiseen arkiliikkumiseen.
- Auton sijainti ja saavutettavuus on merkittävä tekijä käyttäjien näkökulmasta
- Palvelun maksullisuus ei osoittautunut ongelmalliseksi opiskelijoiden keskuudessa.

Tilanne kokeilun jälkeen: Yhteiskäyttöautokokeilu todettiin onnistuneeksi ja KOAS ottikin sen pysyväksi osaksi asukkailleen tarjoamaansa yhteiskäyttöpalvelujen kokonaisuutta.

Kuva: Hanna-Kaisa Hämäläinen

KESTÄVÄMPI ATERIAPALVELU (ELO-SYYSKUU 2021)

Kokeilu:

- Kokeilu toteutettiin Jyväskylän kaupungin ruokapalvelujen Kylän Kattauksen kokeiluna pilotoimalla Biovaaka-järjestelmää Vaajakummun koulun ruokalassa. Oppilaita ja henkilöstöruokailijoita koulussa on noin 630.

Parhaat opit:

- Kokeilu osoitti, että hävikin systemaattisen seurannan ja data-analysoinnin avulla on mahdollista vähentää ruokahävikkiä.
- Lautashävikkiin ja linjastohävikkiin vaikutti myös se, mitä ruokaa kulloinkin oli tarjolla, mikä on arvokas tieto ruokalistaaja suunniteltaessa sekä ruokatilauksia tehdessä.

Tilanne kokeilun jälkeen: Biovaaka on edelleen Kylän Kattauksen käytössä. Se kiertää kouluta toiselle lukukausittain ja sen avulla kerätään dataa niin lautas- kuin linjastohävikin määrästä eri kouluilta. Biovaakan kautta saatua tietoa on hyödynnetty myös opetuksessa.

Kuva: Hanna Rauma

OLETKO KARTALLA? KESTÄVÄÄ ELÄMÄNTAPAA TUKEVAT PALVELUT JYVÄSKYLÄSSÄ –KARTTAPALVELU (LOKAKUU 2022)

Kokeilu: Kokeilussa koottiin paikallisia kestävästä elämäntapaa tukevia palveluja Jyväskylän kaupungin karttapalveluun, jotta ne olisivat kootusti löydettävissä. Tavoitteena kannustaa asukkaita hyödyntämään palveluja kestävämmän arjen edistämiseksi.

Parhaat opit:

- Kokeilu osoitti sen, viestinnän oikea-aikaisuus ja -paikkaisuus on olennaista, jotta asukkaat (tai karttapalveluun soveltuvat yritykset) käyttäisivät tai olisivat tietoisia palvelusta.
- Lyhyt kampanjointiaika ei välttämättä välittömästi tuota tuloksia vaan asiaa täytyy pitää esillä säännöllisesti pidemmällä aikavälillä.

Tilanne kokeilun jälkeen: Kestävästä elämäntavan karttapalvelutaso on nyt pysyvä osa kaupungin karttapalvelua ja sitä päivitetään kaupungin resurssiviisaustiimin voimin jatkossa. Karttapalvelun avulla voidaan jatkossa kootusti viestiä kestävästä elämäntapaan liittyvästä palveluvalikoimasta asukkaille.

[Kartta.jkl.fi](https://kartta.jkl.fi)

JYVÄSKYLÄ

TEKSTILIEN JA VAATTEIDEN UUSI ELÄMÄ –TYÖPAJAT (MAALISKUU 2023)

Kokeilu: Kokeilussa tarjottiin maksuttomia työpajoja asukkaille erityisesti tekstiilien korjaamiseen liittyen. Kokeilun tavoitteena herätellä asukkaita kulutuskäyttäytymisen muutokseen, tuotteiden käyttöiän pidentämiseen ja arvostamiseen sekä pikamuodin kyseenalaistamiseen.

Parhaat opit:

- Arjen käsityö- ja kädentaitojen oppimiselle ja kehittämiseksi löytyy kysyntää asukkaiden keskuudessa.
- Kuluttajakäyttäytymisen muutos pikamuodista ja kertakäyttökulttuurista vaatii viitseliäisyyttä mutta myös kädentaitoja. Tee-se-itse-työpajat voivat olla yksi hyvä keino palauttaa kadonneita käsityötaitoja.

Tilanne kokeilun jälkeen: Arjen kestävään kuluttajuuteen liittyvien vaatteiden ja tekstiilien muodistamisen ja korjaamisen työpajat jatkuvat kokeilutyöpajojen pohjalta [Neon Studio](#)n toiminnassa. Studion yrittäjät saivat testata palvelukonseptiaan kokeilun avulla ja kehittää liiketoimintamalliaan kokemusten pohjalta.

JYVÄSKYLÄ

TÄRKEIMMÄT OPIT

- Yhdistäminen olemassa olevaan (liike)toimintaan tai sen kehittämiseen ollut toimivaa
 - Tarvittavat resurssit
 - Omistajuus
 - Jatkuvuus
- Matalan kynnyksen testaaminen (esim. uudenlaiset palvelumallit) koettu hyödylliseksi
- Asukkaat toivoneet vastaaville arkea helpottaville palveluille jatkoa
 - palvelujen hinnoittelu
 - saavutettavuus (miten läheltä palvelu löytyy)
 - hyödyllisyys ja helppous

Lue lisää hankkeen verkkosivuilta:

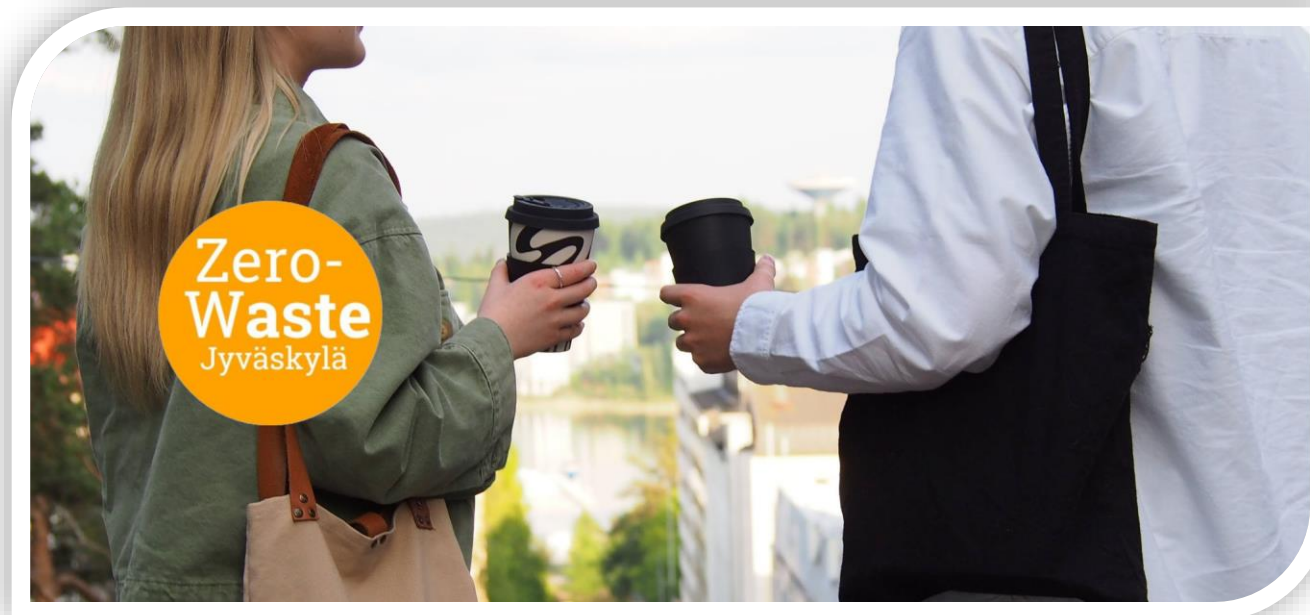
<https://www.jyvaskyla.fi/hankkeet/circwaste/kokeilut>

Lisätietoja:

Outi Manninen

outi.manninen(at)jyvaskyla.fi

040 5653 066

LIFE 15 IPE FI 004
CIRCWASTE-FINLAND

JYVÄSKYLÄ